ZPRÁVY.

Volnost vědeckého projevu. *Na konci minulého roku se stal zajímavý případ v Praze: Městský úředník, archivář a universitní docent, měl býti disciplinárně podle usnesení většiny městského zastupitelstva stíhán pro určité výroky, které učinil v knize vydané soukromým nákladem s podporou ministerstva škol. a nár. osv. a vyšlé již před půl druhým rokem. Výroky se týkaly dějin staroměstské radnice a ovšem, jak se později prokázalo, byly v denních listech i v řeči navrhujícího člena zastupitelstva pozměněny a tak svedly většinu sboru, který přirozeně nebyl informován aspoň dostatečně, k schválení návrhu na zavedení disciplinárního řízení. Usnesení samo stavil ze své moci primátor a o ostatní skutkové podstatě rozhodne soud. Ale je zajímavo, že vůbec se mohl vyskytnouti názor, že chlebodárce má právo zasahovat do vědeckých projevů, které učinil úředník jemu podřízený a které se mu ať z jakékoliv příčiny nelíbí. Jak je pak samozřejmo, musil by se tento diktovaný názor měniti u zaměstnanců podřízených sborům volitelným a tak bychom vlastně dospěli ve vědeckém hledání pravdy ad absurdum. A kromě toho vymstil by se jistě takovýto postup především na dřívějších stranících politických odstavených stran, neboť by si asi nedala nástupkyně ve vládě ujíti příležitost na nich zkusiti takovouto metodu.*

Avšak věc má ještě jinou stránku, neboť zejména mladší zaměstnanci a pracovníci vědečtí jsou obyčejně závislí na službě a kdyby nebyla jim dána volnost svobodného vědeckého projevu, nebylo by také dorostu a tak by záhy musila všechna věda ustrnouti. Proto musíme bedlivě střežiti svobodu vědeckého projevu proti všem podobným unáhleným pokusům a platí-li ochrana proti teroru jinde, musí platiti i v tomto případě. *Ča.*

Univ. prof. Dr. FR. STORCH.

Krátce po profesoru Ottovi zemřel dr. František Storch, řádný profesor trestního práva a řízení na universitě Karlově v. v., nyní po smrti Ottově poslední z akademických učitelů práv, kteří působili na nerozdělené ještě universitě Karlově.

Storch byl neznámý nejmladší generaci právnické jako učitel, odešel na odpočinek již roku 1911, jeho díla byla však bohatým pramenem poučení každému, kdo hodlal se blíže seznámiti s oborem, jehož byl u nás zakladatelem a zároveň nejpovolanějším pěstitelem, s vědou trestního práva procesního.

Storchovu tvorbu charakterisuje jednak snaha osvětliti sporné otázky co nejvšestranněji, jednak péče o formální lad a ucelenost. První vysvětluje, proč Storch se zálibou užíval methody historické a srovnávací k doložení svého stanoviska, druhá vlastnost jeví se jak v celkové stavbě jeho děl, tak v jejich jazykové ryzosti. Obojí tuto přednost své práce rozvinul Storch hned v prvním svém obsáhlejším

spise, dvoudílném »Řízení trestním rakouském« (I. 1887, II 1897) i v monografii »Vyručení obviněného z vazby vyšetřovací« (1893), jež jsou pomníky nehynoucí ceny jeho práce na poli trestního procesu.

Z pozdější jeho činnosti mají význam přímo průkopnický jeho práce v oboru práva tiskového, jehož vědeckému zpracování dal základ. Zálibu pro právo procesní udržel si Storch i v další činnosti vědecké. Když po převratu byl ustanoven předsedou komise pro reformu československého trestního práva procesního, nemohlo jistě býti šťastnější volby.

Právo formální je jen prostředkem jak uskutečniti právo hmotné. Storch proto pilně sledoval práce komise pro reformu trestního práva hmotného a k vydanému návrhu všeobecné části trestního zákona napsal dvě studie, z nejlepších o osnově. V Právníku 1922 zabývá se obtížným problémem »Trestu smrti v osnově československého zákona trestního v r. 1921«. Ve Sborníku věd právních a státních z roku 1922 ve článku »Hájení obviněného v budoucím trestním řízení československém« řeší tuto otázku na podkladě rozdělení trestných činů dle osnovy a podává zároveň ukázku, jakým směrem by se bral při reformě československého trestního práva procesního.

Není pochyby, že by se mu podařilo, jak o tom svědčí již kritické poznámky, roztroušené v jeho dřívějších dílech, spojiti snahu o zaručení svobody individua s potřebou ochrany společnosti, jak se stalo již v Československé osnově trestního zákona, a postaviti tak formální právo na stejný ideový základ jako právo hmotné. Dlužno proto litovati jeho smrti tím více, že odešel právě nyní, krátce před dokončením prací na zatímním návrhu československého trestního zákona, jimiž byl dán podklad k reformě práva procesního. —ř.

In memoriam. Zemřel univ. prof. PhDr. František Drtina, který v počátcích našeho státu stál v čele ministerstva školství a nár. osvěty jako státní tajemník. Za jeho správy počala se zřizovati druhá česká universita v Brně, o níž již za Rakouska se zesnulý přičiňoval ze všech sil, stejně jako vědec, tak jako politik-poslanec na říšské radě vídeňské. Poněvadž s touto universitou dostalo se i naší vědě právnické druhého význačného střediska, je povinností naší s díkem vzpomenouti zesnulého, jednoho z těch, kteří o ni mají zásluhu. —

Prof. Miloslav Stieber šedesátníkem. Není tomu dlouho, co oslavovali jsme šedesátiny prof. Kadlece. Téměř právě za měsíc slaví své šedesátiny druhý badatel v oboru dějin práva ve střední Evropě — prof. Stieber a my připojujeme se k oslavě jeho stručným článkem. Ač prof. Stieber jest profesorem téhož předmětu jako prof. Kadlec, liší se od něho svým zvláštním pojetím i metodou. Stal-li se prof. Kadlec budovatelem dějin veřejného práva ve střední Evropě, jest prof. Stieber zakladatelem badání o dějinách soukromého práva ve střední Evropě.

Prof. Stieber narodil se 16. února 1865 ve Slaném, kdež po studiu na gymnasiu v Praze a na právnické pražské fakultě stal se advokátem. Stal se tudíž praktikem a bohatá praksе advokátní prospěla nesporně jeho badání historickému. Neboť prof. Stieber jest v prvé řadě právním historikem, ale praksе jeho poskytla mu vzácný dar: bráti zřetel při líčení historickém též k nynějšímu právnímu vývoji. To jest směr, kterým bere se ve svých pracích při všem svém badání. Již v prvém velkém svém díle »K vývoji správy« (1901) jest to patrno. Neboť jak podtitul ukazuje: »Vliv českých živlů na správu v Dolních a Horních Rakousích a její význam pro rakouský exekuční proces« všímá si autor tu nejen dějin, nýbrž přihlíží i k právu modernějšímu i modernímu, k němuž naši historikové právníci ještě nepřihlédli. Ač habilitoval se prof. Stieber pro dějiny německého práva (o osudu svého habilitačního spisu napsal zajímavý článek do Památníku Všehrdu), přece zabývá se téměř výhradně právem českým. Jak učinil v prvém svém spisu, zkoumá však při svém studiu práva českého vlivy cizí, ale přihlíží i k vlivům, kterými působilo právo české na práva jiná zvláště na právo v zemích ra-